Zpráva o činnosti České báňského úřadu a obvodních báňských úřadů za rok 2023

Obsah

Úvod 2

1. ORGÁNY SBS 3
2. DOZOROVANÉ ORGANIZACE 9
3. DOZOROVANÉ ČINNOSTI 10
4. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ 18
5. MEZINÁRODNÍ AKTIVITY 22
6. PŘEHLED ČINNOSTÍ 25

Správní činnost 25

Evidenční činnost 26

Legislativní a právní činnost 27

Správa úhrad 28

Finanční rezervy 32

OBÚ jako jiný stavební úřad 32

Kontrolní činnost 33

Sankce 34

7. STAV BOZP A BP V DOZOROVANÝCH ORGANIZACÍCH 36

Úvod

Předkládaná zpráva poskytuje přehled o činnosti orgánů státní báňské správy České republiky v roce 2023.

Státní báňská správa (dále jen „SBS“) je tvořena ústředním orgánem státní správy Českým báňským úřadem (dále jen „ČBÚ“) a jemu podřízenými obvodními báňskými úřady (dále jen „OBÚ“). V průběhu roku 2023 SBS prošla organizační změnou spočívající ve zrušení OBÚ pro území krajů Libereckého a Vysočina se sídlem v Liberci a převedení jeho územní působnosti na OBÚ se sídlem v Hradci Králové. Tím došlo ke snížení počtu OBÚ na sedm.

V roce 2023 SBS plnila úkoly stanovené zákony a vládou, zejména v oblasti hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem, nakládání s výbušninami a jejich prekurzory, používání pyrotechnických výrobků k ohňostrojným pracím, nakládání s těžebními odpady, jakož i správy úhrad z dobývacích prostorů a správy úhrad z vydobytých nerostů.

Mimo činností, pro který je SBS zřízena, lze opětovně vyzdvihnout, že i v roce 2023 pokračovaly práce na Agendovém informačním systému SBS, zejména přípravy a realizace jejich vzájemné integrace a propojení s informačními systémy jiných úřadů státní správy. Došlo k dalšímu rozšíření samoobslužného veřejného portálu, který nyní zabezpečuje úplná elektronická podání v 9 základních agendách prostřednictvím 26 interaktivních formulářů v oblasti dobývacích prostorů, povolování hornické činnosti, nakládání s výbušninami, osvědčení, oprávnění, finančních rezerv, ohlašování hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem a dalších. Díky tomu je úplným elektronickým podáním pokryto 85 % agend nejčastěji požadovaných občany a právnickými osobami (tvoří bezmála 100% podání vůči SBS).

Agendový informační systém SBS se v praxi ukazuje jako silný nástroj, který přispívá ke zkvalitnění činnosti SBS zejména tím, že zlepšuje výměnu informací uvnitř úřadu i navenek.

Nemalá pozornost byla rovněž věnována zajištění kybernetické bezpečnosti informačních technologií SBS.

Za zmínku rovněž stojí rychlá příprava a realizace změny informačního systému pro správu úhrad, který musel být po přijetí novely horního zákona v rámci konsolidačního balíčku vlády v listopadu 2023 připraven na nový způsob výběru a rozdělení úhrad již v lednu 2024.

S ohledem na nepředvídatelná rizika, která přetrvávají při dobývání nerostů a nakládání s výbušninami, je nadále prioritou SBS nepolevit v úsilí zůstat specializovaným, profesionálním, důvěryhodným, odborně fundovaným a široce respektovaným úřadem.

1. ORGÁNY SBS

ČBÚ je na základě zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ústředním orgánem státní správy. Působnost SBS je upravena zákonem č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů, a některými dalšími zákony.

V čele ČBÚ stojí předseda, kterého jmenuje a odvolává vláda České republiky. ČBÚ, jakožto ústřední orgán státní správy, je správcem kapitoly 348 státního rozpočtu. Zajišťuje osobní a věcné potřeby ČBÚ i OBÚ.

Celkový počet a rozdělení zaměstnanců (zákon o státní službě a zákoník práce) je uveden v tabulce č. 1.

ZAMĚSTNANCI SBS CELKEM (počet systemizovaných míst ke dni 31. prosince 2023)	***193***
státní zaměstnanci	*133*
zaměstnanci podle zákoníku práce	*60*

Tabulka 1 Celkový počet a rozdělení zaměstnanců SBS.

Výkon činnosti, kterou provádí SBS, vyžaduje vysokou odbornou kvalifikaci, proto 125 zaměstnanců musí mít podle systemizace vysokoškolské vzdělání. Z celkového počtu 133 míst státních zaměstnanců je 25 ústředních báňských inspektorů, 81 obvodních báňských inspektorů, 11 referentů vykonávajících ekonomické činnosti a správu úhrad z dobývacího prostoru a vydobytých nerostů, 8 právníků-legislativců a 8 míst v kategorii ostatní (personalisté, referenti báňské správy, bezpečnostní ředitel a interní auditor).

Vymezení činnosti orgánů SBS

Kompetence a úkoly orgánů SBS byly založeny zejména v těchto zákonech v platném znění:

- zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě (dále jen „zákon č. 61/1988 Sb.“),
- zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) (dále jen „zákon č. 44/1988 Sb.“),
- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon),
- zákon č.157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů,
- zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů,
- zákon č. 83/2013 Sb., o označování a sledovatelnosti výbušnin pro civilní použití,
- zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh,
- zákon č. 225/2022 Sb., o prekurzorech výbušnin a o změně souvisejících zákonů (zákon o prekurzorech výbušnin).

Úkoly orgánů SBS jsou dále upraveny např. zákonem o pyrotechnice, zákonem o zbraních, v zákoně o prevenci závažných havárií a zákonem o technických požadavcích na výrobky.

Při své činnosti orgány SBS používají zejména správní řád, daňový řád, zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a kontrolní řád.

Orgány SBS zajišťují výkon správních a kontrolních aktivit v mnoha oblastech. Základními oblastmi, ve kterých vykonávají orgány SBS svoji působnost, jsou:

- hornická činnost,
- činnost prováděná hornickým způsobem (např. dobývání nevyhrazených nerostů, podzemní stavitelství),
- ochrana a využití nerostného bohatství,
- nakládání s těžebními odpady,
- nakládání s výbušninami,
- prodej prekurzorů výbušnin,
- ohňostrojné práce,
- podzemní objekty,
- technická zařízení,
- bezpečnost a ochrana zdraví při práci a bezpečnost provozu (dále jen „BOZP a BP“),
- správa úhrad z vydobytých nerostů a z dobývacího prostoru,
- ukládání a vybírání pokut za porušení právních předpisů,
- kvalifikace a regulované činnosti a povolání staveb.

Činnost ČBÚ

ČBÚ provádí správní a dozorové činnosti, včetně činnosti kontrolní a evidenční; plní též úkoly nadřízeného správce daně podle daňového řádu ve věcech úhrad podle horního zákona. V rámci procesů územně plánovacích vydává stanoviska k politice územního rozvoje a k zásadám územního rozvoje.

ČBÚ dává souhlas ke zřízení, popřípadě nařizuje zřízení hlavních báňských záchranných stanic, stanoví jejich sídla, vymezuje jejich působnost, schvaluje jejich služební řády a dohlíží na jejich stav, organizaci a vybavení.

ČBÚ je prvoinstančním orgánem v oblasti uznávání odborných kvalifikací, obchodování s výbušninami, pro něž vydává povolení k nabývání, předávání, dovozu, vývozu a tranzitu výbušnin. ČBÚ je také kontrolujícím orgánem v oblasti přeshraničního poskytování služeb.

ČBÚ jakožto ústřední orgán státní správy zejména:

- metodicky řídí OBÚ,
- rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutím OBÚ,

- tvoří právní předpisy,
- má právo hospodařit se svěřeným majetkem státu,
- zajišťuje mezinárodní a meziresortní spolupráci,
- řídí a koordinuje výzkum a vývoj v oblasti působnosti SBS, který je financovaný ze státních prostředků (např. prostřednictvím Technologické agentury České republiky),
- sestavuje rozpočet kapitoly 348 - ČBÚ.

Činnost OBÚ

OBÚ jsou prvoinstančními orgány SBS a plní zejména tyto úkoly:

- rozhodují o stanovení, změnách a zrušení dobývacích prostorů,
- rozhodují o povolení hornické činnosti,
- povolují dobývání ložisek nevyhrazených nerostů,
- vydávají souhlas s tvorbou rezerv peněžních prostředků pro vypořádání důlních škod a na sanaci a rekultivaci pozemků dotčených vlivem dobývání a vydávají souhlas s jejich čerpáním,
- vydávají souhlas s tvorbou, výběrem, převodem a zrušením rezerv peněžních prostředků pro vypořádání důlních škod a na sanaci a rekultivaci pozemků dotčených vlivem dobývání a vydávají souhlas s jejich čerpáním,
- kontrolují tvorbu rezerv peněžních prostředků,
- schvalují návrh na vytvoření rezervy finančních prostředků na činnosti související s nakládáním s těžebním odpadem,
- rozhodují o povolení trhacích prací malého a velkého rozsahu,
- povolují ohňostrojné práce,
- posuzují odbornou způsobilost pracovníků k výkonu vybraných funkcí a vydávají jim osvědčení nebo oprávnění k výkonu funkcí, popřípadě jim tato osvědčení nebo oprávnění odnímají,
- vykonávají kontrolní činnost nad BOZP a BP v organizacích provádějících hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem nebo nakládajících s výbušninami, nad sledovatelností výbušnin a nad prováděním ohňostrojných prací,
- ukládají sankce za porušení právních předpisů,
- provádějí správu úhrad z dobývacích prostorů a vydobytých nerostů,
- schvalují služební řády závodních báňských záchranných stanic,
- dotčeným orgánem pro zákonem stanovené záměry,
- v dobývacích prostorech vykonávají působnost jiného stavebního úřadu.

Místní působnost OBÚ

Místní působnost OBÚ stanoví zákon č. 61/1988 Sb. Sídla těchto úřadů jsou stanovena vyhláškou č. 394/2011 Sb., o sídlech OBÚ, ve znění vyhlášky č. 279/2003 Sb. Vymezení působnosti jednotlivých OBÚ znázorňuje obrázek č. 1.

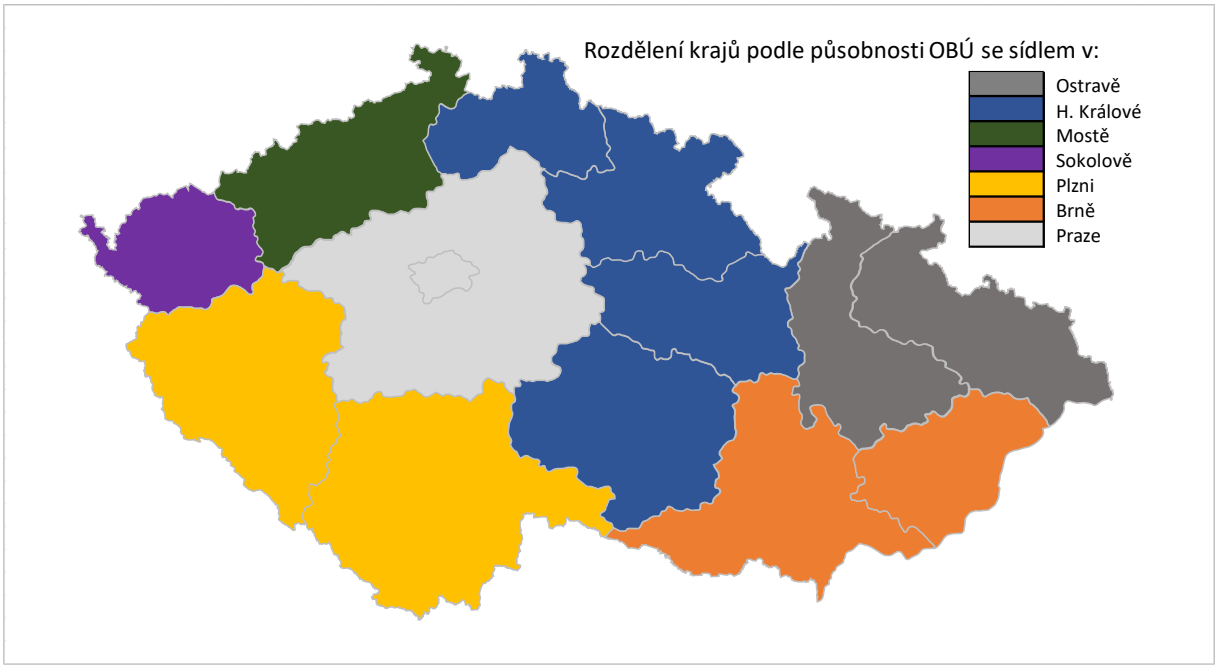

Obrázek 1 Hranice působnosti jednotlivých OBÚ ode dne 1. července 2023.

Místní působnost jednotlivých OBÚ vychází z rozložení dozorovaných činností po území České republiky (dále jen „ČR“). V ČR působí OBÚ pro území:

1. Hlavního města Prahy a kraje Středočeského, se sídlem v Praze,
2. krajů Plzeňského a Jihočeského, se sídlem v Plzni,
3. kraje Karlovarského, se sídlem v Sokolově,
4. kraje Ústeckého, se sídlem v Mostě,
5. krajů Královéhradeckého, Pardubického, Libereckého a Vysočina, se sídlem v Hradci Králové,
6. krajů Jihomoravského a Zlínského, se sídlem v Brně,
7. krajů Moravskoslezského a Olomouckého, se sídlem v Ostravě.

Sídla OBÚ jsou tradičně umístěna tak, aby byla co nejblíže centrům provozování hornické činnosti, popř. výroby výbušnin. S ohledem na ukončení dobývání uranových rud v kraji Vysočina ČBÚ zrušil OBÚ se sídlem v Liberci a jeho místní příslušnost přebral OBÚ se sídlem v Hradci Králové.

Organizační struktura a řízení SBS

Organizační struktura SBS je znázorněna na obrázku č. 2.

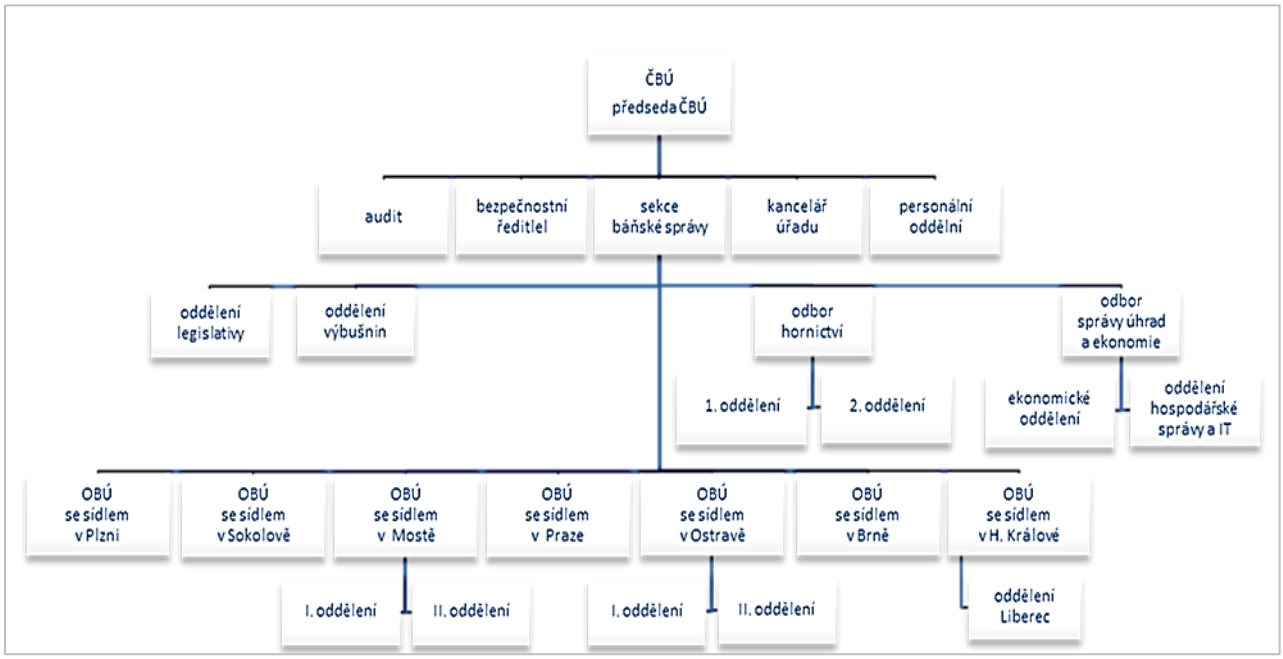

Obrázek 2 Organizační struktura SBS ode dne 1. července 2023.

Základním služebním předpisem, který upravuje hlavní zásady organizace a řízení orgánů SBS a působnost jednotlivých útvarů, je Organizační řád. Další interní předpisy - opatření předsedy ČBÚ - upravují zejména:

- plán řídící, kontrolní a legislativní činnost (hlavní úkoly) na příslušný kalendářní rok,
- pracovní řád,
- podmínky výkonu a rozsah nepřetržité inspekční služby báňských inspektorů SBS,
- postup při prošetřování závažných pracovních úrazů a závažných provozních nehod v organizacích podléhajících vrchnímu dozoru SBS,
- postup pro ověřování odborné způsobilosti nebo uznávání odborné kvalifikace,
- spisovou službu,
- fyzickou bezpečnost technických prostředků v oblasti ochrany utajovaných informací,
- postup pro hospodaření s majetkem státu,
- postup při zadávání veřejných zakázek,
- systém finanční kontroly a oběh účetních dokladů,
- podmínky pracovního či služebního poměru (pracovní řád),
- správu úhrad,
- etická pravidla zaměstnanců,
- vzdělávání zaměstnanců,

- administrativní a fyzickou bezpečnost technických prostředků v oblasti ochrany utajovaných informací,
- kybernetickou bezpečnost,
- systém řízení kvality.

2. DOZOROVANÉ ORGANIZACE

SBS dozoruje zejména 1 378 organizací[1] oprávněných provádět hornickou činnost v rozsahu otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek, nebo oprávněných provádět hornickou činnost v rozsahu zajišťování a likvidace starých důlních děl, nebo dobývat ložiska nevyhrazených nerostů. Dozoruje také další organizace provádějící hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem, např. vrtání studní, protlaky, podzemní stavby atd.

Veřejnosprávní činnost ČBÚ a OBÚ v oboru výbušnin se dotýká zejména fyzických podnikajících a právnických osob s koncesí pro provozování živnosti v rozsahu výzkum, vývoj, výroba, zpracování, ničení, zneškodňování, nákup, prodej a skladování výbušnin a provádění trhacích prací. Z celkového počtu cca 700 držitelů koncese se tato činnost dotýká cca 130 aktivních subjektů.

SBS rovněž dozoruje subjekty provádějící ohňostrojné práce.

K dozorovaným subjektům rovněž patří 164 vlastníků podzemních objektů nebo jimi pověřených provozovatelů evidovaných ČBÚ. Podzemní objekty[2] jsou nejvíce situované v centrech velkých měst.

[1] § 3a zákona č. 61/1988 Sb. a § 5a zákona č. 44/1988 Sb.

[2] Za podzemní objekty se považují podzemní prostory vytvořené ražením včetně jejich přístupových částí, jedná-li se např. o tunely a štoly metra, ostatní tunely a štoly, pokud jejich délka přesahuje 50 m, kolektory včetně jejich hloubených částí a spojovacích šachet, jiné prostory o objemu větším než 1000 m^3 zpřístupněné veřejnosti nebo využívané k podnikatelské činnosti, stavby pro účely ochrany obyvatelstva, kanalizační stoky, odvodňovací a vodovodní štoly o světlém průřezu větším než 2 m^2, pokud jejich délka přesahuje 50 m, a bývalá stará nebo opuštěná důlní díla následně zpřístupněná veřejnosti nebo využívaná k podnikatelské činnosti.

3. DOZOROVANÉ ČINNOSTI

Dobývání ložisek nerostů

K dobývání ložisek vyhrazených nerostů je stanoveno 953 dobývacích prostorů. Dobývání ložisek vyhrazených nerostů bylo v roce 2023 prováděno hlubinným i povrchovým způsobem. Z energetických surovin bylo hlubinným způsobem těženo jedno ložisko černého uhlí. Z ostatních surovin bylo hlubinným způsobem těženo jedno ložisko břidlice. Orgány SBS dále mj. dozorují zajišťování BOZP a BP v lokalitách s ukončenou těžbou v podzemí, které se nachází ve fázi zajištění nebo likvidace důlních děl.

Povrchově je z energetických surovin dobýváno veškeré hnědé uhlí a další ložiska ostatních surovin, zejména všechna ložiska ropy a zemního plynu.

Povrchovým způsobem byla dobývána všechna nevýhradní ložiska (štěrkopísek, stavební hmoty aj.).

Údaje o těžbě stěžejních vyhrazených nerostů z předchozích pěti let jsou na základě uváděných údajů dozorovanými organizacemi v báňsko-technické evidenci a vedených Ministerstvem průmyslu a obchodu zřejmé z tabulky č. 2.

NEROST	***ÚBYTEK ZÁSOB VYDOBYTÍM (ČISTÁ TĚŽBA)***					***OBÚ POVOLENÉ ZÁSOBY K VYDOBYTÍ (ZBÝVAJÍCÍ VYTĚŽITELNÉ ZÁSOBY)***
	2019	***2020***	***2021***	***2022***	***2023***	***2024***
Černé uhlí [kt]	*3 150*	*1 861*	*1 829*	*1 281*	*1 000*	*834*
Hnědé uhlí a lignit [kt]	*37 465*	*29 505*	*29 278*	*33 396*	*28 660*	*401 110*
Ropa [tis. m^3]	*81*	*105*	*83*	*75*	*65*	*736*
Zemní plyn [mil. m^3]	*146*	*138*	*153*	*165*	*108*	*2 118*
Kaolin [kt]	*3 474*	*3 069*	*3 454*	*3 009*	*2 401*	*83 139*
Stavební kámen [tis. m^3]	*14 057*	*14 248*	*14 883*	*14 783*	*13 675*	*556 691*
Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu [tis.m^3]	*117*	*135*	*125*	*103*	*116*	*30 037*
Štěrkopísky, písky [tis.m^3]	*6 204*	*6 477*	*6 582*	*6 639*	*5 879*	*136 814*
Písky sklářské a slévárenské [kt]	*1 254*	*1 154*	*1 298*	*1 271*	*1 099*	*49 977*
Vápence [kt]	*11 357*	*10 745*	*11 007*	*10 319*	*9 007*	*276 257*
Cihlářské suroviny [tis.m^3]	*694*	*560*	*647*	*579*	*350*	*29 243*
Jíly a bentonity [kt]	*798*	*680*	*655*	*645*	*621*	*16 279*

Tabulka 2 Přehled o úbytku zásob stěžejních vyhrazených nerostů vydobytím (čistá těžba) a v roce 2024 zbývajících vytěžitelných zásobách povolených OBÚ k vydobytí.

Zvláštní zásahy do zemské kůry

Na území ČR je provozováno 9 podzemních zásobníků pro uskladňování plynu v přírodních horninových strukturách a v podzemních prostorech. Názvy zásobníků a jejich aktivní náplň (teoreticky využitelný objem zásobníku plynu) sumarizuje tabulka č. 3.

NÁZEV ZÁSOBNÍKU	***VYUŽITELNÝ OBJEM (mil. m^3)***
Háje	*75*
Tvrdonice	*555*
Dolní Dunajovice	*905*
Lobodice	*177*
Štramberk	*470*
Třanovice	*530*
Dolní Bojanovice	*654*[3]
Dambořice	*460*
Uhřice	*345*
CELKEM	***4 171***

Tabulka 3 Názvy zásobníků pro uskladňování plynu a jejich aktivní náplň.

Dále jsou v ČR provozovány dvě úložiště nebezpečných odpadů na dolech Richard II u Litoměřic a Bratrství v Jáchymově. Na dole Richard II bylo vyčištěno, nově vystrojeno a zajištěno 8 komor, čímž vznikly nové prostory pro ukládání. Tím došlo k navýšení kapacity celého úložiště a zajištění úložných prostor pro budoucnost. V určených podzemních prostorech jsou ukládány odpady pocházející ze zdravotnictví, průmyslu, zemědělství či výzkumu, které obsahují přirozeně se vyskytující radionuklidy.

Podzemní práce spočívající v hloubení důlních jam a studní, v ražení štol a tunelů, jakož i ve vytváření podzemních prostorů o objemu větším než 300 m^3 horniny

Výkon dozoru SBS byl mj. zaměřen na tyto nejvýznamnější stavby v ČR:

- Provozní úsek I.D pražského metra - Pankrác – Olbrachtova.
- Výstavba další etapy komplexu kabelového tunelu Karlín.
- Modernizace stanice metra Jiřího z Poděbrad – bezbariérové zpřístupnění.
- Rekonstrukce kanalizace v ulici Poděbradská, Praha 9.

[3] Teoreticky využitelný objem zásobníku plynu je napojen na slovenskou plynárenskou síť.

Těžební odpady

V roce 2023 bylo v evidenci SBS 55 provozovaných úložných míst těžebního odpadu a 20 úložných míst těžebního odpadu s ukončeným provozem. Z provozovaných úložných míst je sedm úložných míst zařazených v I. kategorii nebezpečí z hlediska vlivů na životy, lidské zdraví a životní prostředí (odkaliště po těžbě radioaktivních surovin).

Nakládání s výbušninami

1. Výkon státní správy v oboru výbušnin.

ČBÚ a OBÚ vykonávají celou řadu veřejnosprávních aktivit ve vztahu k výbušninám.

Ve sféře výroby výbušnin, zpracování (mezi které se řadí též výroba střeliva, munice a pyrotechnických výrobků), výzkumu, vývoje, zkoušení, ničení, skladování a používání výbušnin ČBÚ a OBÚ zejména:

- vykonávají kontroly plnění povinností subjektů při zajišťování BOZP a BP,
- vykonávají kontroly plnění technických požadavků na výbušniny při jejich dodávání na trh (výhradně ČBÚ),
- vydávají závazná stanoviska k žádostem o koncesi pro provozování živností souvisejících s výrobou, zpracováním, výzkumem, vývojem a skladováním výbušnin (výhradně ČBÚ),
- vydávají v řízeních vedených Policí ČR vyjádření k záměrům střelnice pro munici, trhací jámy pro ničení munice a muničních skladišť v případě, že v těchto prostorách a stavbách má být současně nakládáno s výbušninami (výhradně OBÚ),
- povolují trhací práce (výhradně OBÚ)
- a vydávají fyzickým osobám oprávnění pyrotechnika (výhradně ČBÚ; pro ničení odpadních výbušnin v rámci jejich výroby), technického vedoucího odstřelů (výhradně ČBÚ; pro trhací práce velkého rozsahu) a střelmistra (výhradně OBÚ; pro trhací práce malého rozsahu),
- povolují vnitrostátní a mezinárodní transakce s výbušninami (výhradně ČBÚ).

2. Výroba, zpracování, výzkum, vývoj, zkoušení a skladování výbušnin

Na území ČR se nachází bezmála 200 aktivně využívaných provozoven určených k výrobě, zpracování, výzkumu, vývoje, zkoušení, ničení a skladování výbušnin. Konkrétní rozložení provozoven podle krajů ke konci roku 2023 zachycuje tabulka č.4 (přičemž v případě skladování výbušnin může jít též o provozovny čítající 1 skladový objekt pro potřeby trhacích prací; pokud je součástí provozovny čítající objekty jak pro výrobu a zpracování výbušnin, tak pro skladování výbušnin, započítána je vždy jen 1 provozovna pro výrobu a zpracování výbušnin).

KRAJ	VÝROBA, ZPRACOVÁNÍ, VÝZKUM, VÝVOJ, ZKOUŠENÍ VÝBUŠNIN	SKLADOVÁNÍ VÝBUŠNIN	CELKEM V KRAJI
Hlavní město Praha	1	2	3
Jihočeský	1	19	20
Jihomoravský	2	10	12
Liberecký	1	8	9
Karlovarský	0	6	6
Vysočina	0	20	20
Královéhradecký	0	6	6
Moravskoslezský	1	9	10
Olomoucký	0	6	6
Pardubický	4	10	14
Plzeňský	0	16	16
Středočeský	1	30	31
Ústecký	0	22	22
Zlínský	11	1	12
CELKEM	**22**	**165**	**187**

Tabulka 4 Rozdělení aktivně využívaných provozoven k nakládání s výbušninami podle jednotlivých krajů.

V portfoliích tuzemských výrobců a zpracovatelů výbušnin nalezneme typicky trhaviny a rozněcovadla pro trhací práce, hnací hmoty v podobě bezdýmných prachů pro výrobu střeliva a munice, trhaviny pro potřeby další výroby výbušnin, střeliva a munice a dále vlastní střelivo a munice. Stejně jako v roce 2022 byl i v roce 2023 pozorován nárůst počtu žadatelů o koncese pro provozování živnosti v oboru výbušnin v zájmu výroby malorážového střeliva, což je patrně způsobeno geopolitickou situací v zahraničí. Vlastní provozovny pro tyto účely teprve vznikají.

3. Používání výbušnin

V roce 2023 bylo na území ČR při trhacích pracích v rámci dobývání ložisek nerostů spotřebováno celkem 11 138 467 kg výbušnin. Rozdělení spotřeby podle povahy výbušnin uvádí následující tabulka č. 5.

NEROST/OSTATNÍ	SPOTŘEBA CELKEM		
	Trhaviny [kg]	Rozněcovadla [ks]	Bleskovice [m]
Černé uhlí	81 135	88 266	2 119
Hnědé uhlí	535 635	25 940	13 310
Rudy	53 970	3 748	3 269
Stavební kámen	6 238 754	379 752	12 655
Kámen pro HaUKV	277 804	40 995	20 076
Vápence	1 201 196	44 935	0
Jíly a bentonity	15 625	1 797	16
Nerosty dohromady	**8 404 119**	**585 433**	**51 445**
Ostatní	2 734 348	93 620	2 135
CELKEM	**11 138 467**	**679 053**	**53 580**

Tabulka 5 Spotřeba výbušnin pro civilní využití.

4. Transakce s výbušninami

Oproti roku 2022 došlo v roce 2023 k podstatnému navýšení počtu vydaných povolení k mezinárodním transakcím s výbušninami majících původ v ČR, což mohlo být způsobeno hospodářsko-politickou situací ve světě. Povoleným transakcím dominovaly, stejně jako v loňském roce, bezdýmné prachy, resp. hnací hmoty pro výrobu střeliva a munice, emulzní a želatinované trhaviny pro trhací práce a brizantní trhaviny pro nejrůznější účely.

Okruh žadatelů je až na výjimky stále totožný a čítá řádově 120 subjektů v oboru výbušnin. Téměř totožné zůstává rovněž spektrum výbušnin v transakcích, jak vyplývá z oznámení čerpání povolení; co do trhavin vévodí trhaviny vyráběné mobilními jednotkami v místě spotřeby, dále trhaviny typu DAP (UN č. 0082), trhaviny emulzní (UN č. 0241) a trhaviny pro výrobu munice.

5. Výkon státní správy v oboru pyrotechnických výrobků

Podle předpisů upravujících zacházení s pyrotechnickými výrobky v roce 2023 spolupracoval ČBÚ s Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva při zajišťování školení žadatelů pro získání osvědčení o odborné způsobilosti k zacházení s těmito výrobky. Zvýšený zájem o taková osvědčení mohl být způsoben obavami z možných legislativních změn avizovaných některými zákonodárci v tom smyslu, že zacházení s pyrotechnickými výrobky by mohlo být umožněno bez rozdílu na typ výrobků jen držitelům tohoto osvědčení.

6. Výkon státní správy v oboru prekurzorů výbušnin

V souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1148 a zejména se souvisejícím adaptačním zákonem o prekurzorech výbušnin navázal ČBÚ na aktivity z posledních let a pokračoval i v roce 2023 v navyšování povědomí o regulaci prekurzorů výbušnin jak mezi osobami z řad široké veřejnosti, tak i u profesionálních uživatelů

a hospodářských subjektů prezentacemi na seminářích k této problematice. Rovněž poskytoval poradenství nejen pro hospodářské subjekty a profesionální uživatele, ale i zodpovídal dotazy osob z řad široké veřejnosti, čímž přispíval k předcházení zneužívání chemických látek a směsí k nedovolené výrobě výbušnin. Mezi neméně důležitou činnost ČBÚ v roce 2023 patřilo poskytování odborných konzultací Policii ČR při vyšetřování potenciálního zneužívání prekurzorů výbušnin a při prověřování oznámených podezřelých transakcí, významných zmizení a krádeží prekurzorů výbušnin, a konzultace s Celní správou ČR při povolování importu prekurzorů výbušnin podléhajících omezení do ČR ze třetích zemí. Dále během roku 2023 ČBÚ metodicky podporoval OBÚ při provádění kontrol v oblasti prekurzorů výbušnin a plnil ostatní povinnosti vyplývající z nařízení (EU) 2019/1148, jako například poskytnutí ročního reportingu Evropské komisi a v rámci účasti na zasedání Stálého výboru pro prekurzoru při Komisi EU poskytoval zpětnou vazbu o aktuálním stavu regulace prekurzorů výbušnin v ČR.

Podzemní objekty

OBÚ dozorují zajišťování bezpečného stavu podzemních objektů. Při kontrolách OBÚ zejména zjišťují, zda vlastník podzemního objektu nebo jím písemně pověřený provozovatel udržuje podzemní objekt v bezpečném stavu a provádí ve stanovených lhůtách prohlídky k ověřování bezpečného stavu.

Pokud jsou v podzemních objektech zřízena nějaká pracoviště, provozovny, sklady či umístěna a provozována technická zařízení, nespadají v otázkách BOZP a BP pod vrchní dozor SBS.

SBS u pozemních objektů mj. eviduje výsledky vyhodnocených rizik. Rizika byla identifikována u celkového počtu 585 podzemních objektů o celkové délce 583 345 m. Přehled nejzávažnějších rizik je zřejmý z grafu na obrázku č. 3.

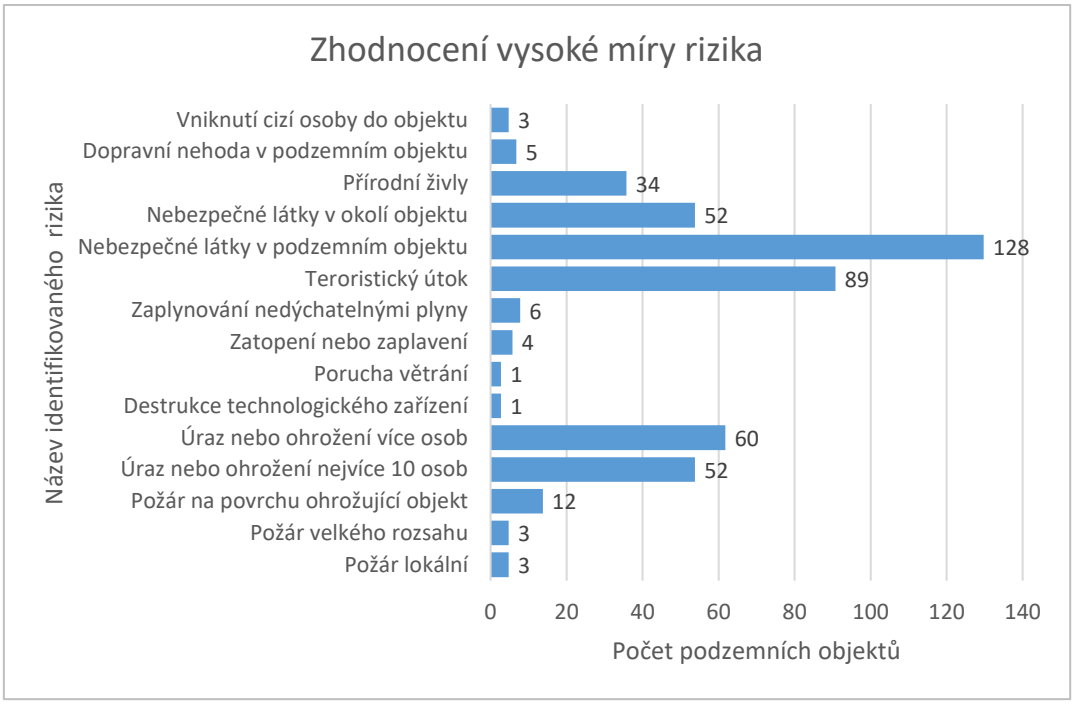

Obrázek 3 Zhodnocení vysoké míry rizika.

Z údajů uvedených v grafu na obrázku č. 3 je nepochybné, že nebezpečné látky v podzemním objektu patří mezi nejčastější a nejvyšší míru rizika.

Báňská záchranná služba

Báňskou záchrannou službu[4] vykonávají 4 hlavní báňské záchranné stanice (HBZS) v Ostravě, Mostě, Praze a v Hodoníně a 12 závodních báňských záchranných stanic.

HBZS Most plní úkoly báňské záchranné služby při hornické činnosti na povrchu hnědouhelných lomů a při provádění hornické činnosti v podzemí (s výjimkou zvláštních zásahů do zemské kůry) v krajích Středočeském, Jihočeském, Plzeňském, Karlovarském, Ústeckém, Libereckém a v Hlavním městě Praha.

HBZS Hodonín plní úkoly báňské záchranné služby při provádění hornické činnosti na povrchu, při kterých může dojít k erupcím ropy a zemního plynu nebo erupcím vody pod tlakem (vrtné a geofyzikální práce, těžba, úprava nebo podzemní skladování kapalných nerostů a plynů v přírodních horninových strukturách nebo podzemních zásobnících) nebo haváriích podobného typu na celém území ČR.

[4] Hlavním úkolem báňské záchranné služby je provádět práce a rychlé a účinné zásahy k záchraně lidských životů a majetku při haváriích včetně poskytování první pomoci v podzemí, zdolávání havárií a odstraňování následků havárií. Kromě těchto úkolů vykonává i jiné činnosti v nedýchatelném nebo zdraví škodlivém prostředí a další speciální a rizikové práce, např. práce ve výškách nebo pod vodní hladinou.

HBZS Praha zajišťuje úkoly báňské záchranné služby při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí (především při ražbách podzemních staveb) v Hlavním městě Praze, Středočeském a Plzeňském kraji. HBZS Praha dále plní úkoly při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí, pokud je organizaci nařízeno zajištění báňské záchranné služby (HBZS Praha spolupracuje s organizacemi při havarijní prevenci a zajišťování BOZP a BP, a to zejména tím, že provádí namátkové prohlídky jejich pracovišť a kontroly prostředků pro zdolávání havárií, popřípadě i školení a výcvik zaměstnanců), a to ve všech krajích ČR.

HBZS Ostrava plní úkoly báňské záchranné služby při hornické činnosti v podzemí v krajích Moravskoslezském, Olomouckém, Zlínském, Jihomoravském, Pardubickém, Královéhradeckém a Vysočina. HBZS Ostrava rovněž plní úkoly pro hornickou činnost – zvláštní zásahy do zemské kůry – ukládání radioaktivních a jiných odpadů v podzemních prostorech na území celé ČR pro organizační složku státu, Správu úložišť radioaktivních odpadů.

Zajištění báňské záchranné služby je zákonnou povinností organizací při provádění některých činností podle horních předpisů.

4. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

Poradenská činnost

Podle § 41 odst. 1 písm. i) zákona č. 61/1988 Sb. OBÚ při výkonu dozoru poskytují bezplatně poradenství zaměstnavatelům a zaměstnancům ve věcech BOZP a BP technických zařízení.

Podle § 3b odst. 2 písm. d) cit. zákona mají odborové orgány a zástupci pro BOZP právo na konzultace se SBS. Tato práva jsou příležitostně využívána.

Spolupráce s odborovými svazy

SBS má uzavřené dohody o spolupráci s Odborovým svazem pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a s Odborovým svazem Stavba ČR. Každým rokem dochází k vyhodnocování uzavřených dohod, na kterém se projednávají výsledky pracovní úrazovosti a hledají nové přístupy, které by pomohly snížit úrazovost. V hodnoceném období spolupráce spočívala zejména v(e):

- účasti zástupců odborových svazů na zvláštních a specializovaných prověrkách,
- odborných konzultacích v otázkách BOZP a BP na vyžádání odborových svazů,
- účasti zástupců SBS na školeních, seminářích a výborech BOZP pořádaných odborovými svazy,
- vzájemné výměně informací o vývoji závažné úrazovosti a nehodovosti,
- poskytování informací o výsledcích šetření závažné úrazovosti a nehodovosti odborovým svazům,
- účasti zástupců odborových svazů při šetření příčin závažných pracovních úrazů a závažných událostí.

Spolupráce s oběma odborovými svazy má velmi pozitivní vliv na zvyšování úrovně BOZP a BP v dozorovaných společnostech.

Spolupráce s úřady inspektorátu práce

V rámci dozorové a kontrolní činnosti ČBÚ spolupracuje se Státním úřadem inspekce práce, a to na základě uzavřené dohody. Hlavně v oblasti konzultací poznatků z kontrolní činnosti v oblasti BOZP a součinnosti při tvorbě právních předpisů vztahujících se k BOZP a BP. V regionálním měřítku se obdobná spolupráce uskutečňuje na základě dohod mezi OBÚ a příslušným oblastním inspektorátem práce. Spolupráce spočívá zejména ve vzájemné informovanosti o zásadních problémech souvisejících s výkonem dozoru a výměně zkušeností a poznatků z výkonu dozoru nad BP, bezpečností provozu technických zařízení a pracovních podmínek.

Spolupráce s ostatními rezorty

Nad rámec obligatorní spolupráce s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a ostatními rezorty má ČBÚ uzavřené dohody o spolupráci se Státním úřadem inspekce práce, Státním úřadem pro jadernou bezpečnost, Ministerstvem zdravotnictví ČR, Ministerstvem vnitra ČR, Policií ČR, Generálním ředitelstvím cel, či Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR, Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Vybraní zaměstnanci zastupují SBS v různých meziresortních komisích, odborných a pracovních skupinách zřízenými subjekty veřejné správy, které se zaměřují zejména na problematiku revitalizace a řešení ekologických škod, normalizace, BOZP, prostorových dat, profesní kvalifikace či např. akreditaci vysokoškolských oborů.

Spolupráce ve vědě a výzkumu

ČBÚ v souladu s ustanovením § 40 odst. 5 písm. b) zákona č. 61/1988 Sb. řídí a koordinuje vědu a výzkum v oblasti působnosti SBS. Výzkumné projekty jsou financované ze státních prostředků. Mají nesporný přínos pro řídící a rozhodovací procesy, legislativní a kontrolní činnost SBS, ale i pro BOZP a BP. ČBÚ uplatňuje své výzkumné potřeby v rámci Technologické agentury ČR v programu BETA 2 na období let 2017-2021, který byl prodloužen do roku 2024. V roce 2023 byl vládou ČR schválen nový program veřejných zakázek v aplikovaném výzkumu a inovacích pro potřeby státní správy BETA 3. ČBÚ je zapojen do tohoto programu. Doba trvání programu se předpokládá v letech 2023–2031. Identifikace a sběr výzkumných potřeb zapojených orgánů státní správy bude probíhat v období let 2023–2031, se zahájením podpory v roce 2024 a ukončením podpory v roce 2031. V roce 2023 zůstává v realizaci 1 výzkumný projekt a byly dokončeny 2 projekty, viz. tabulka č. 6.

IDENTIFIKACE	***NÁZEV***
TITCBU913	*Výzkum možností využití moderních technologií ražby podzemních děl, zejména silničních a železničních tunelů, metodou TBM – projekt dokončen.*
TITSCBU908	*Výzkum vlivu postupného zatápění karvinské dílčí pánve OKR důlní vodou s vysokou salinitou na ohrožení krajiny dotčené těžbou uhlí a stabilitu hlavních důlních děl – projekt dokončen.*
TITCBU309	*Výzkum nezbytných požadavků pro předprojektovou přípravu, projektování, pro úkony před uvedením pracoviště do provozu a pro samotné práce v prostředí s nebezpečím požáru a výbuchu a při nakládání s výbušninami v organizacích dozorovaných SBS – projekt v realizaci.*

Tabulka 6 Identifikace a názvy výzkumných projektů v hornictví.

Výstupem projektu TITCBU913 byly tři samostatné výsledky, z nichž zásadní byla certifikovaná metodika pro posuzování rozsahu a obsahu geotechnického průzkumu, projektové dokumentace, geotechnického monitoringu a zajištění bezpečného provádění podzemních staveb pomocí plnoprofilových tunelovacích strojů. Tato certifikovaná metodika byla implementována do „Metodického pokynu ředitele odboru hornictví ČBÚ“ a byla doporučena k využívání v podmínkách ČR. Ostatní dva výsledky jsou dílčím podkladem pro novelu vyhlášky č. 55/1996 Sb., o požadavcích k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

při práci a bezpečnosti provozu při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí, ve znění pozdějších předpisů.

Hlavním přínosem dokončeného projektu TITSCBU908 byla certifikovaná metodika popisující způsob posouzení ovlivnění zatápěných hlavních důlních děl, ovlivnění povrchových objektů a staveb vlivem zatápění karbonského masívu a vlivu zatápění na chráněné vodní zdroje v karvinské části Ostravsko-karvinské uhelné pánve. Tato certifikovaná metodika byla doporučena k využívání OBÚ, a to v rámci posuzování podkladů pro likvidaci hlavních důlních děl v celé Ostravsko-karvinské uhelné pánvi. Součástí tohoto projektu bylo také zpracování hydrogeologicko-matematického modelu postupného zatápění karvinské části Ostravsko-karvinské uhelné pánve, který byl podkladem pro zpracování certifikované metodiky a zprávy o vlivu zatápění na povrchové objekty, včetně mapové dokumentace s vyhodnocením rizik v důsledku stoupající důlní, resp. podzemní vody.
Vzhledem na možná rizika (výstupy metanu, nebezpečí otřesů apod.) definované ve výstupu projektu byla tato studie rovněž zaslána na příslušné orgány státní správy a organizace pro využití ve správní činnosti, plánování územního rozvoje a projektování v oblasti zasažené důlní činností.

Poskytování informací

Výroční zpráva za rok 2023 o poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, je zveřejněna na úřední desce ČBÚ a na internetových stránkách. Žádosti o poskytnutí informací se týkaly např. dobývacích prostorů, starých nebo opuštěných důlních děl, oprávnění k hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem apod. Celkem bylo vyřízeno 68 žádostí, byla vydána 4 rozhodnutí o odmítnutí žádosti, vůči nimž byla podána 2 odvolání. Přijaty byly 2 stížnosti na poskytování informací. V obou případech bylo vyhověno, tj. poskytnout informaci v plném rozsahu (pokud budou splněny další zákonem předjímané podmínky).

Stížnosti a podání na protiprávní jednání

V průběhu hodnoceného období obdržely orgány SBS 2 stížnosti ve smyslu ustanovení § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Obě stížnosti na nesprávný úřední postup byly vyhodnoceny jako nedůvodné. Oznámení s podezřením na možné korupční či protiprávní jednání nebylo učiněno.

Pozitivní motivace

Organizacím podléhajícím dozoru SBS jsou jako projev uznání za dosažení vynikajících výsledků v oblasti BOZP a BP propůjčovány ceny „Zlatý Permon“. Zřizovateli ceny jsou ČBÚ, Odborový svaz pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a Odborový svaz Stavba ČR. Cenu propůjčuje na základě

rozhodnutí komise jménem všech zřizovatelů předseda ČBÚ. V roce 2023 předseda ČBÚ udělil ocenění ve všech třech kategoriích.

Za výjimečné zásluhy při záchraně života nebo majetku projevené při zásahu báňských záchranářů a za zvláštní zásluhy o zvýšení odborné úrovně báňské záchranné služby a záchranářské taktiky uděluje předseda ČBÚ „Záchranářský záslužný kříž“. V roce 2023 předseda ČBÚ ocenil 42 báňských záchranářů.

K ocenění těch, kteří se významným způsobem zasloužili o rozvoj hornictví, uděluje ministr průmyslu a obchodu spolu s předsedou ČBÚ „Resortní medaili Jiřího Agricoly“. V roce 2023 byla tato medaile udělena 19 oceněným.

5. MEZINÁRODNÍ AKTIVITY

ČBÚ byl v září 2023 pořadatelem 27. setkání vedoucích představitelů státních báňských správ evropských zemí. Jednání se zúčastnili zástupci příslušných institucí z Německa (spolkové ministerstvo, Sasko, Braniborsko), Polska, Slovenska, Maďarska, Rumunska, Slovinska, Srbska, Finska, Estonska, Rakouska, Spojeného království a z ČR.
V rámci jednání, které se uskutečnilo v budově ČBÚ, se účastníci setkání také vzájemně informovali o aktuálních otázkách v oblasti nakládání s nerostným bohatstvím, výbušninami, jakož i o poznatcích z výkonu dozoru báňských správ nad bezpečností práce a provozu, včetně předání zkušeností z šetření příčin mimořádných událostí.

Pracovníci ČBÚ se v průběhu roku 2023 zúčastnili 2 zasedání Výboru Evropské komise pro prekurzory výbušnin (27. a 28. června 2023 a 20. listopadu 2023). Společně se zástupci Evropské komise a zástupci ostatních členských států Evropské unie sdíleli informace o případech zneužívání chemických látek a směsí pro výrobu improvizovaných výbušnin a nástražných výbušných systémů, projednávali priority boje proti nelegálnímu držení prekurzorů výbušnin, získali informace o improvizované výrobě a následných potenciálních hrozbách zneužití nebezpečných plynů k teroristickým útokům a dohodli rozsah údajů předávaných Evropské komisi pro monitorování dopadů regulace (dané nařízením Evropského parlamentu a Rady 2019/1148).

Dále se zaměstnanci ČBÚ zúčastnili zasedání Výboru pro administrativní spolupráci při dozoru nad trhem s výbušninami (9. listopadu 2023), v rámci, kterého delegáti ostatních členských států Evropské unie stanovili priority kontrolní činnosti na trhu s výbušninami a vyměnili si informace o kontrolách plnění technických požadavků na výbušniny.

V dubnu roku 2023 se jeden delegát ČBÚ zúčastnil konference „Bezpečnost technických zařízení 2023“, která se konala na Slovensku v Liptovském Mikuláši, kde prezentoval příspěvek na téma „Legislativa při provozu vyhrazených technických zařízení v ČR při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem“, o který projevili slovenští pořadatelé zájem už v době přípravy akce. Zároveň byla možnost se seznámit s legislativou týkající se bezpečnosti technických zařízení na Slovensku a porovnat ji s legislativou platnou v ČR, případně i převzít některé zkušenosti od východních sousedů za účelem jejich využití v našich podmínkách. Vzhledem k významnému vzájemnému využívání přeshraničního poskytování služeb měli profesní pracovníci oboru elektro a strojního možnost seznámit se s požadavky na bezpečnost práce a provozu, aby mohli využít možnosti realizace zakázky u svých sousedů, a to v době, kdy je o slovenské odborníky v Česku při nedostatku technických pracovníků velký zájem; to samozřejmě platí i o poptávce po českých odbornících na Slovensku.

Při účasti na podobných akcích lze vysledovat, že nadále trvá vzájemný zájem se setkávat a že spolupráce podobného zaměření je velmi prospěšná.

Ve dnech 10. – 11. 10. 2023 se v Novém Smokovci na Slovensku konal seminář organizovaný Slovenským sdružením výrobců kameniva a Obvodním báňským úřadem v Košicích, kterého se zúčastnili dva pracovníci ČBÚ, a který byl zaměřen zejména na slovenské horní právo a jeho aplikaci v praxi.

V rámci samostatného bloku přednášek k problematice báňských úhrad seznámili zástupci ČBÚ účastníky semináře s úpravou úhrady z dobývacího prostoru a úhradou z vydobytých nerostů v české legislativě. Obsahem prezentací byl nejen způsob stanovení výše úhrady, ale rovněž výkon správy úhrad a metodika Informačního systému úhrad. Podrobně byla analyzována záznamní povinnost pro účely úhrad z vydobytých nerostů v důlně měřické a geologické dokumentaci jako pilíř kontrolní činnosti ve věcech úhrad.

Přínosem pracovní cesty pro SBS bylo získávání nových zkušeností a vědomostí z báňské legislativy Slovenska, sdílení poznatků ze správy úhrad v ČR a navázání mezinárodní spolupráce v oblasti správy úhrad s orgány báňské správy Slovenska i se zájmovou organizací těžařů na Slovensku.

Setkání Poradního výboru pro zdraví a bezpečnost, které se konalo v Lucemburku dne 5. října 2023, se zúčastnil i pracovník ČBÚ. Delegáti jednotlivých států Evropské unie odprezentovali přednášky na téma „Úrazovost v hornictví“, přičemž zástupce ČBÚ přednesl příspěvek na téma „Smrtelné úrazy v českém hornictví v roce 2022“.

Obšírně byl diskutován směr VISION ZERO, k čemuž byl přednesen nový záměr směřující k maximální podpoře předcházení úrazům ve všech státech EU. Dále jsou připravovány pokyny zohledňující rizika ze všech možných problematik (jedná se mj. o oblast infrastruktury a oblast BOZP) a pokyny pro dopravu v dolech a lomech (doporučení pro zaměstnavatele a pro pracovníky v oblasti BOZP a rovněž pro zaměstnance). V této souvislosti představitelé Poradního výboru projevili zájem o anglický překlad vyhlášky ČBÚ č. 26/1989 Sb., aby využili pro zpracování těchto pokynů z jejich pohledu užitečných povinností stanovených pro dopravu v českých lomech. Jedním z velmi diskutovaných bodů bylo zpřísňování požadavků na výskyt karcinogenů, mutagenů a reprotoxických látek na pracovišti, s čímž je nutno do budoucna ze strany báňských organizací počítat.

Aktivní účastí delegáta ČBÚ lze průběžně sledovat činnost pracovní skupiny EU a seznamovat se s jednotlivými zadáními pro zpracovávání směrnic EU. Je možnost i zasahovat do znění jednotlivých návrhů. S případnými kroky je seznamována česká hornická veřejnost, abychom byli připraveni včas reagovat na aktuálně zpracovávané direktivy EU, které se dotýkají i legislativy v ČR a aby byly osoby odpovědné za provoz v hornictví s předstihem připraveny

na nové požadavky, které s sebou přinesou další povinnosti směřující ke snížení počtu nemocí z povolání a úrazů na pracovišti.

V listopadu 2023 se zúčastnili zástupci vedení ČBÚ slavnostního předávání hornických vyznamenání při příležitosti oslav svátku sv. Barbory v Katowicích. Služební cesta do Polské republiky se uskutečnila dne 24. listopadu 2023 na pozvání polské báňské správy – WUG. Po ceremoniálu byly na WUGu projednávány otázky dalších jednání Dvoustranné mezivládní komise a zhodnoceno letošní setkání představitelů státních báňských správ konané v ČR. Dále byly projednávány otázky problémů v oblasti horního práva (požadavky týkající se vzájemného uznávání odborných kvalifikací, mimořádné události atd.).

6. PŘEHLED ČINNOSTÍ

Správní činnost

Stěžejní správní činnosti orgánů SBS shrnuje tabulka č. 7.

SPRÁVNÍ ČINNOST	***POČET***
Oprávnění organizacím k provádění hornické činnosti nebo k činnosti prováděné hornickým způsobem	*177*
Oprávnění organizacím k provádění činností na vyhrazených technických zařízeních	*132*
Rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru, vč. změny, popř. zrušení	*18*
Povolení hornické činnosti podle plánu otvírky, přípravy a dobývání	*37*
Povolení dobývání ložisek nevyhrazených nerostů	*6*
Povolení plánu likvidace nebo zajištění	*1*
Schvalování čerpání rezerv finančních prostředků na sanace a rekultivace a na důlní škody	*41*
Rozhodnutí OBÚ jako jiného stavebního úřadu (územní rozhodnutí, stavební povolení, kolaudační rozhodnutí, rozhodnutí o změně stavby před dokončením, rozhodnutí o povolení odstranění stavby apod.)	*17*
Opatření OBÚ jako jiného stavebního úřadu (územní souhlas, souhlas s odstraněním stavby, souhlas s ohlášením apod., které nahrazují rozhodnutí)	*9*
Řízení o odvolání	*23*
Řízení o rozkladu	*2*
Výjimky z bezpečnostních předpisů	*5*
Povolení k předávání výbušnin	*54*
Povolení k vývozu výbušnin	*75*
Povolení k dovozu výbušnin	*9*
Povolení k tranzitu výbušnin	*42*
Vyjádření k zemi původu výbušnin	*108*
Povolení k nabývání výbušnin	*120*
Povolení trhacích prací malého rozsahu	*15*
Povolení trhacích prací velkého rozsahu	*16*
Povolení ohňostrojných prací	*6*
Povolení držení plastických trhavin bez detekčních látek	*1*
Přiděleni kódů místům výroby výbušnin	*3*
Stanovení podmínek zřizování staveb v chráněných ložiskových územích	*1 322*
Prošetřené stížnosti	*2*
Vyřízené petice	*0*
Počet stanovisek k územnímu plánu	*503*

Tabulka 7 Přehled o počtu správních rozhodnutí, stanovisek a vyjádření.

V roce 2023 SBS také ověřovala odbornou způsobilost fyzických osob. Na základě úspěšně provedených zkoušek vydávala SBS fyzickým osobám průkazy, oprávnění, osvědčení nebo uznání odborné kvalifikace. Druhy ověřených odborných způsobilostí u fyzických osob a počty osob s cizí státní příslušností, kterým byla uznána odborná kvalifikace, sumarizuje tabulka č. 8.

OVĚŘOVÁNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI	*POČET OSOB*
k výkonu funkce závodního lomu s těžbou nad 500 kt/rok	*15*
k výkonu funkce závodního lomu s těžbou do 500 kt/rok	*54*
k výkonu jiných báňských funkcí (důlní měřič, projektant, bezpečnostní technik)	*146*
k výkonu funkce závodní dolu	*9*
k výkonu funkce hlavní důlní měřič	*10*
k výkonu funkce ředitel hlavní báňské záchranné stanice	*2*
k výkonu funkce hodnotitel rizik ukládání odpadů	*1*
k výkonu funkce odborný znalec	*8*
k výkonu funkce technický vedoucí odstřelů	*7*
k výkonu funkce střelmistr	*21*
pro zacházení s pyrotechnickými výrobky	*33*
k výkonu funkce pyrotechnika	*21*
k výkonu ostatních funkcí	*809*
k uznání odborné kvalifikace (cizí státní příslušníci)	*11*

Tabulka 8 Přehled o počtu osob, kterým byla SBS ověřena odborná způsobilost.

Evidenční činnost

Do činnosti orgánů SBS patří evidenční a informační činnosti, a to zejména:

- vedení evidencí založených právními předpisy (dobývací prostory, provozovaná hlavní důlní díla, osoby oprávněné k hornické činnosti a k činnosti prováděné hornickým způsobem, osoby s osvědčením k výkonu vybraných funkcí, podzemní objekty, pracovní úrazy, provozní nehody a nebezpečné události při hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem a při nakládání s výbušninami, údaje o stavbách v dobývacích prostorech, které slouží k dobývání ložisek nerostů a úpravě a zušlechtění vydobytých nerostů, a další),
- evidence organizací, které v ČR nakládají s výbušninami, evidence povolení pro nabývání, předávání, dovoz, vývoz a tranzit výbušnin,
- předávání informací o výbušninách orgánům EU, jmenovitě zjištění výbušniny, která nesplňuje požadavky na výbušniny, zamítnutí žádosti o pohybu výbušnin v rámci EU (předávání do ČR, tranzit přes ČR), ověření způsobilosti subjektu ČR držet výbušniny (na žádost EU),
- zápis přestupků fyzických osob v oblasti výbušnin do evidence přestupků vedené v Rejstříku trestů,
- předávání informací o rizikových stavech a nehodách v oblasti těžebních odpadů orgánům EU.

Evidenční činnost slouží v zákonem stanoveném rozsahu pro potřeby dalších orgánů státní správy a veřejnosti.

Legislativní a právní činnost

Legislativní a právní činnosti zajišťuje ČBÚ výhradně prostřednictvím vlastních zaměstnanců. Pouze v případě majetkových sporů s vyšší hodnotou využívá ČBÚ spolupráce s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových.

1. Legislativní činnost

ČBÚ v roce 2023 připravoval nové právní předpisy ve vlastní působnosti a aktivně spolupracoval při přípravě právních předpisů v gesci jiných resortů.

V roce 2023 byl završen dlouhodobý legislativní proces týkající se návrhu novelizace zákona o hornické činnosti. Dne 23. června 2023 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 179/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb. Účinnosti tento zákona nabyl dnem 1. července 2023. Novela upravuje mj. strukturu SBS, kdy na jejím základě dochází ke zrušení OBÚ pro území krajů Libereckého a Vysočina, dále dopadá na oblast výbušnin pro civilní použití a řeší rovněž otázku vzájemného provázání informačních systémů používaných orgány SBS a celní správy.

Pokud se jedná o tvorbu vyhlášek, došlo v roce 2023 k vydání dvou prováděcích právních předpisů v gesci ČBÚ. Dne 15. června 2023 došlo k vydání vyhlášky č. 161/2023 Sb., o poplatkovém přiznání k poplatku za ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur. Uvedená vyhláška, vydaná k provedení zákona č. 85/2012 Sb., stanovuje základní obsahové i formální požadavky na poplatkové přiznání a ve své příloze přináší také závazný formulář sloužící k podání takového přiznání.

Druhou vyhláškou ČBÚ, vydanou v roce 2023, byla vyhláška č. 279/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 394/2011 Sb., o sídlech obvodních báňských úřadů. Vydání tohoto prováděcího právního předpisu je přímou reakcí na vydání zákona č. 179/2023 Sb., kdy bylo v důsledku zrušení jednoho z OBÚ a přejmenování úřadu jiného nutno provést příslušné změny také ve vyhlášce upravující sídla OBÚ. Ve Sbírce zákonů byla uvedená vyhláška vydána dne 19. září 2023 a účinnosti nabyla následujícího dne.

V průběhu roku 2023 spolupracovali zaměstnanci ČBÚ s dalšími úřady a institucemi (a to i na úrovni EU) na přípravě nových předpisů i koncepčních materiálů.

2. Právní činnost

V rámci své činnosti ČBÚ vystupuje v postavení účastníka soudních řízení; v některých případech mohou vystupovat před soudy samostatně i OBÚ.

Nejčastějším případem soudních sporů byly v roce 2023 spory ve správních věcech, (včetně problematiky přestupků a pokut za ně uložených). Sporů ve správním soudnictví bylo v roce 2023 vedeno celkem 35, z toho ve věcech přestupků 11.

Další skupinou soudních sporů byly spory v záležitostech civilních; v roce 2023 byly vedeny celkem 2 takové soudní spory.

Správa úhrad

OBÚ vykonávají správu úhrad z dobývacího prostoru a správu úhrad z vydobytých nerostů, které ve smyslu § 2 odst. 3 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, mají charakter daně. Část osmá horního zákona, která je právním rámcem úhradových povinností, má strukturu daňového zákona a vymezuje jednotlivé atributy pro každou z těchto úhrad. Počínaje dnem 1. ledna 2017 je možné podání ve věcech úhrad učinit prostřednictvím interaktivních formulářů přístupných z webových stránek SBS.

Úhrada z dobývacího prostoru se stanoví jako součin základu úhrady, kterým je plocha dobývacího prostoru vymezená na povrchu v celých hektarech zaokrouhlených nahoru, a sazby, která činí 300 Kč, popř. 1 000 Kč, je-li hornická činnost v dobývacím prostoru povolena.

Za úhradové období 2023 činil výnos úhrady z dobývacího prostoru částku ve výši 78.198,75 tis. Kč. Příjemci celého výnosu jsou obce, na jejichž území se dobývací prostor nachází. Ve srovnání s výnosem úhrady za úhradové období 2022, který byl ve výši 82.247,45 tis. Kč, došlo ke snížení o 4,9 %. Souhrnné údaje k úhradě z dobývacího prostoru za úhradové období 2023 jsou uvedeny v tabulce č. 9.

OBÚ PRO ÚZEMÍ	***POČET POPLATNÍKŮ (DRŽITELŮ DP)***	***POČET PŘÍJEMCŮ (OBCÍ)***	***VÝNOS ÚHRADY (KČ)***
krajů Jihomoravského a Zlínského	*52*	*136*	***8 034 500***
hlavního města Prahy a kraje Středočeského	*60*	*147*	***4 755 400***
krajů Libereckého a Vysočina	*28*	*95*	***3 594 200***
kraje Ústeckého	*35*	*96*	***20 579 600***
krajů Moravskoslezského a Olomouckého	*56*	*161*	***29 718 150***
krajů Plzeňského a Jihočeského	*46*	*129*	***3 615 500***
kraje Karlovarského	*16*	*39*	***5 383 000***
krajů Královéhradeckého a Pardubického	*44*	*90*	***2 518 400***
CELKEM	***337***	***893***	***78 198 750***

Tabulka 9 Souhrnné údaje k úhradě z dobývacího prostoru za úhradové období 2023.

Celková úhrada z vydobytých nerostů se pro každého poplatníka (organizaci) stanoví jako součet dílčích základů úhrady, které jsou pro jednotlivé nerosty rovny součinu množství vydobytého nerostu (čistá těžba) a sazby dle nařízení vlády č. 98/2016 Sb. V případě hnědého uhlí dobývaného povrchově je místo čisté těžby uvažováno množství tepla v tomto nerostu obsažené. Příjemcem výnosu úhrady jsou oprávněné obce a státní rozpočet, ovšem jejich podíl je odlišný pro různé skupiny nerostů. Úhrada se platí prostřednictvím záloh ve výši 20 %

poslední známé úhrady s tím, že na celkovou úhradu se započítávají vždy jen zálohy v daném úhradovém období předepsané.

Výnos úhrady z vydobytých nerostů za úhradové období 2022 byl ve výši 802.125,90 tis. Kč; z toho podíl obcí jako oprávněných příjemců části výnosu činil 319.474,96 tis. Kč. Část podílu státního rozpočtu na výnosu úhrady ve výši 193.060,37 tis. Kč byla účelově použita k odstranění škod způsobených těžbou a jejími důsledky na životním prostředí. Ve srovnání s úhradovým obdobím 2021, kdy výnos byl ve výši 755.095,80 tis. Kč, došlo ke zvýšení celkového výnosu úhrady o 6,2 %, a to zejména z důvodu zvýšení výnosu úhrady důsledkem zvýšení čisté těžby hnědého uhlí dobývaného povrchovým způsobem a hořlavého zemního plynu. Přehled o počtu těžených dobývacích prostorů v jednotlivých krajích je zřejmý z tabulky č. 10.

KRAJ	***POČET DOBÝVACÍCH PROSTORŮ***	***POČET TĚŽENÝCH DOBÝVACÍCH PROSTORŮ***
Hlavní město Praha	*9*	*4*
Středočeský	*124*	*66*
Jihočeský	*71*	*61*
Plzeňský	*64*	*45*
Karlovarský	*61*	*31*
Ústecký	*102*	*61*
Liberecký	*53*	*35*
Královéhradecký	*39*	*22*
Pardubický	*48*	*27*
Vysočina	*38*	*28*
Jihomoravský	*169*	*123*
Zlínský	*15*	*10*
Olomoucký	*75*	*61*
Moravskoslezský	*85*	*68*
CELKEM	***953***	***642***

Tabulka 10 Počty dobývacích prostorů v jednotlivých krajích.

Souhrnné údaje k úhradě z vydobytých nerostů za úhradové období 2022 jsou uvedeny v tabulce č. 11.

OBÚ PRO ÚZEMÍ	POČET POPLATNÍKŮ	POČET PŘÍJEMCŮ (OBCÍ)	VÝNOS ÚHRADY (KČ)
krajů Jihomoravského a Zlínského	34	79	**101 819 700**
hlavního města Prahy a kraje Středočeského	38	57	**43 656 800**
krajů Libereckého a Vysočina	19	47	**10 552 800**
kraje Ústeckého	24	46	**461 486 800**
krajů Moravskoslezského a Olomouckého	32	86	**61 220 200**
krajů Plzeňského a Jihočeského	32	85	**29 680 200**
kraje Karlovarského	12	26	**72 935 800**
krajů Královéhradeckého a Pardubického	29	46	**20 773 600**
CELKEM	**220**	**472**	**802 125 900**

Tabulka 11 Souhrnné údaje k úhradě z vydobytých nerostů za úhradové období 2022.

Celkový přehled o podílu vydobytých nerostů na výnosu z úhrady za úhradové období 2022 znázorňuje graf na obrázku č. 4. Celkový přehled o úhradách z vydobytých nerostů dle jednotlivých nerostů a o rozdělení úhrad za úhradové období 2022 je zřejmý z tabulky č. 12.

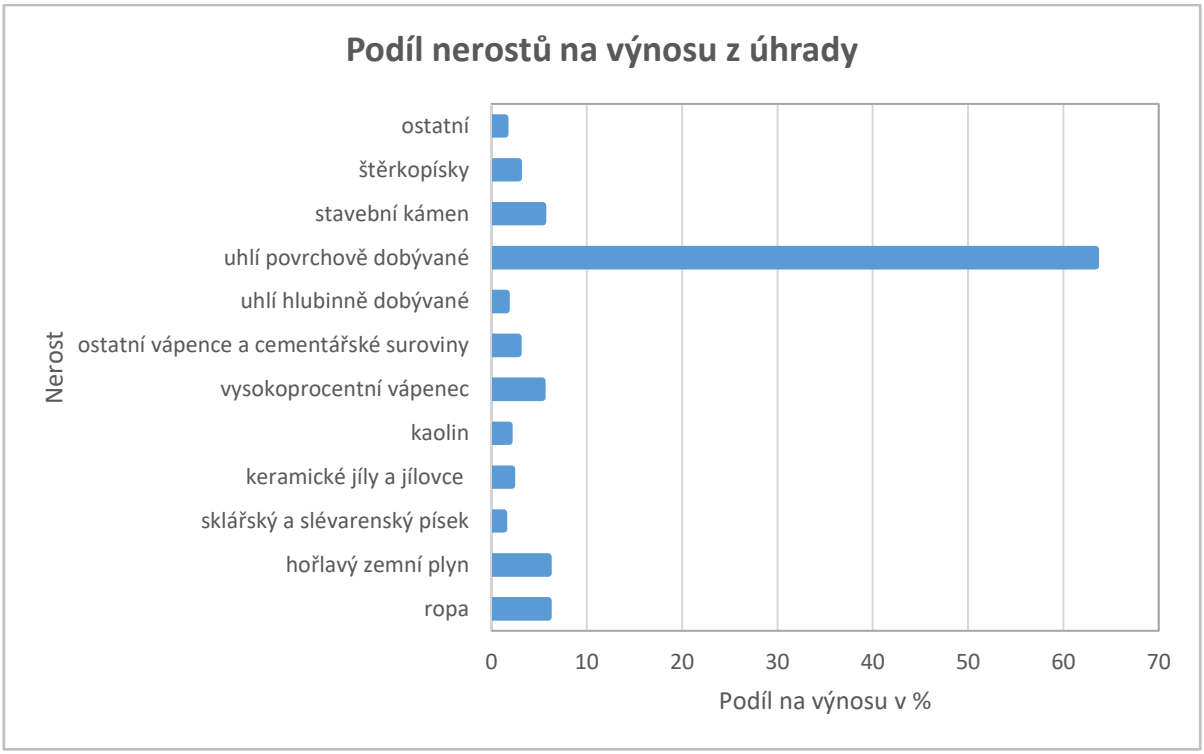

Obrázek 4 Podíl jednotlivých nerostů na celkové výši úhrady za úhradové období 2022.

CELKOVÁ STANOVENÁ ÚHRADA VYHRAZENÝCH NEROSTŮ V ROCE 2022							
druh vydobytého nerostu	čistá těžba		výše úhrady celkem	státní rozpočet (Kč)			obce (Kč)
				ČBÚ	MPO	MŽP	
	množství	jednotka	(Kč)	60% SR	28% SR	12% SR	
Ropa	85 767	m^3	47 858 200	7 178 730	3 350 074	1 435 746	35 893 650
Hořlavý zemní plyn	177 151 111	m^3	47 830 800	7 174 620	3 348 156	1 434 924	35 873 100
Diatomit	43 599	t	215 815	80 283	37 465	16 057	82 010
Sklářský a slévárenský písek	1 278 624	t	10 535 864	3 919 341	1 829 026	783 868	4 003 628
Bentonit	146 835	t	487 492	181 347	84 629	36 269	185 247
Nerosty používané pro kamenickou výrobu, včetně štěpných břidlic	143 166	m^3	2 512 563	934 673	436 181	186 935	954 774
Drahé kameny - vltavín	192	kg	372 480	138 563	64 663	27 713	141 542
Drahé kameny - granát	83	kg	124 700	46 388	21 648	9 278	47 386
Sádrovec	19 771	t	431 800	160 630	74 960	32 126	164 084
Keramické a žáruvzdorné jíly a jílovce	489 986	t	17 022 126	6 332 231	2 955 041	1 266 446	6 468 408
Kaolin	502 348	t	15 070 453	5 606 209	2 616 231	1 121 242	5 726 772
Živec	320 835	t	4 405 062	1 638 683	764 719	327 737	1 673 924
Křemen, křemenec, dolomit, slín, čedič, znělec, trachyt (vhodné k dalšímu zpracování)	471 536	t	2 055 896	764 793	356 904	152 959	781 240
Vysokoprocentní vápenec	4 043 676	t	42 660 780	15 869 810	7 405 911	3 173 962	16 211 096
Ostatní vápence a cementářské suroviny	6 934 287	t	22 536 432	8 383 553	3 912 325	1 676 711	8 563 844
Uhlí černé	1 281 202	t	12 683 900	1 902 585	887 873	380 517	9 512 925
Uhlí hnědé dobývané povrchovým způsobem	33 397 365	t	508 617 000	204 464 034	95 416 549	40 892 807	167 843 610
Wollastonit	620	t	3 100	1 153	538	231	1 178
Stavební kámen	14 828 080	m^3	43 149 712	16 051 693	7 490 790	3 210 339	16 396 891
Štěrkopísky	6 705 263	m^3	22 730 841	8 455 873	3 946 074	1 691 175	8 637 720
Cihlářské suroviny	580 274	m^3	812 384	302 207	141 030	60 441	308 706
Mangan	4	t	8 500	3 162	1 476	632	3 230
CELKEM (Kč)			**802 125 900**	**289 590 561**	**135 142 262**	**57 918 112**	**319 474 965**

Tabulka 12 Celkový přehled o úhradách z vydobytých nerostů dle jednotlivých nerostů a o rozdělení úhrad za úhradové období 2022.

Finanční rezervy

Povinnost vytvářet finanční rezervu k zajištění sanací a rekultivací pozemků dotčených těžbou a k vypořádání důlních škod je ukotvena v ustanovení § 37a odst. 1. zákona č. 44/1988 Sb. Rezerva finančních prostředků na činnosti související s nakládáním s těžebním odpadem se vytváří v souladu s ustanovením § 13 zákona č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů. OBÚ vydávají souhlas s tvorbou, čerpáním, převodem, výběrem a zrušením finančních rezerv.

V tabulce č.13 jsou uvedeny finanční rezervy na sanace a rekultivace, důlní škody a nakládání s těžebním odpadem, které dozorované organizace vytvořily ke dni 30.června 2023.

FINANČNÍ REZERVY KE DNI 30. ČERVNA 2023 (KČ)			
Nerost	***Sanace a rekultivace***	***Důlní škody***	***Nakládání s těžebním odpadem***
Uhlí	*13 192 426 659*	*253 726 432*	*182 145 755*
Ropa a zemní plyn	*458 976 316*	*1 020 000*	*0*
Ostatní suroviny	*2 911 826 004*	*89 998 473*	*0*
Celkem	***16 563 228 979***	***344 734 905***	***182 145 755***

Tabulka 13 Finanční rezervy na sanace a rekultivace, důlní škody a nakládání s těžebním odpadem.

Celková výše vytvořených finančních rezerv ke dni 30. června 2023 byla 17 090 109 639,- Kč, z celkové výše vytvořených finančních rezerv je na zvláštním vázaném účtu uloženo 13 499 154 276,- Kč. Zbývající rezervy jsou vytvořeny podle předpisů platných do roku 2004 a jsou v souladu se zákonem vedeny pouze účetně. Na vázané účty musí být převedeny podle zákona nejpozději do konce dobývání ložiska nebo do 30. června 2030.

OBÚ jako jiný stavební úřad

OBÚ se staly ode dne 1. ledna 2013 jinými stavebními úřady. Tato pravomoc jim byla svěřena zákonem č. 350/2012 Sb., kterým byl změněn zákon č 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). OBÚ tak rozšířily svoje kompetence o umisťování a povolování staveb v hranicích dobývacího prostoru, které mají sloužit otvírce, přípravě a dobývání výhradních ložisek, jakož i úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, včetně staveb úložných míst pro těžební odpad a skladů výbušnin, s výjimkou staveb náležejících do působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a staveb vodních děl (např. odkališť). Současně jim byla svěřena pravomoc povolování jejich užívání, včetně odstraňování a ostatních pravomocí stavebního úřadu.

Ve sledovaném období bylo např. vydáno 21 rozhodnutí (územní rozhodnutí, stavební povolení, kolaudační rozhodnutí, rozhodnutí o změně stavby před dokončením, rozhodnutí o povolení odstranění stavby apod.) a 5 opatření (územní souhlas, souhlas s odstraněním stavby, souhlas s ohlášením apod.), která nahrazují rozhodnutí OBÚ jako jiného stavebního úřadu.

V návaznosti na vydávaná opatření a rozhodnutí a jejich následná naplňování stavebníky jsou orgány SBS též editory v Registru územní identifikace adres a nemovitostí (tzv. RÚIAN), který je pod správou Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. S účinností nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb., od 1. ledna 2024 orgány SBS pozbyly pravomoci jiného stavebního úřadu. Tyto pravomoci k vyhrazeným stavbám přešly na nově zřízený Dopravní a energetický stavební úřad.

Kontrolní činnost

K zajištění úkolů spojených s působností orgánů SBS byla kontrolní činnost podrobněji uvedena v „Plánu řídící, kontrolní a legislativní činnosti (plán hlavních úkolů) SBS na rok 2023“.

Orgány SBS zaměřily kontrolní činnost zejména na:

- výkon hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem z hlediska dodržování rozhodnutí o povolení činnosti a dodržování báňských předpisů a dalších předpisů upravujících BOZP a BP,
- nakládání s těžebními odpady,
- výrobu, zpracování, používání a skladování výbušnin včetně kontroly technického stavu staveb určených k nakládání s výbušninami,
- plnění technických požadavků na výbušniny podle zákona o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh,
- kontrolu plnění povinností vyplývajících z vydaných povolení k nabývání, předávání, dovozu, vývozu a tranzitu výbušnin,
- dodržování podmínek rozhodnutí vydaných OBÚ v rámci působnosti tzv. jiného stavebního úřadu a na technický stav staveb v dobývacích prostorech, které slouží otvírce, přípravě a dobývání nerostů a úpravě a zušlechtění vydobytých nerostů,
- stav podzemních objektů a jejich udržování v bezpečném stavu.

Dozor vykonávaly orgány SBS prostřednictvím 106 báňských inspektorů. Kontroly byly prováděny zejména na základě analýzy výsledků z předchozí kontrolní činnosti, vnějších podnětů a dalších shromážděných poznatků z dozorové činnosti. Kontrolní činnost SBS byla prováděna formou jednodenních i vícedenních ohlášených i neohlášených kontrol.

Výkon dozoru byl v roce 2023 v řadě případů prováděn na rizikových pracovištích, ve zhoršených pracovních podmínkách, v prostředí s nebezpečím výbuchu uhelného prachu nebo plynu, na pracovištích s nebezpečím důlních otřesů, v podzemních objektech (stoky, kolektory, šachtice, kanalizace). Vybrané zaměření kontrolní činnosti a počet kontrol je zřejmý z obrázku č. 5.

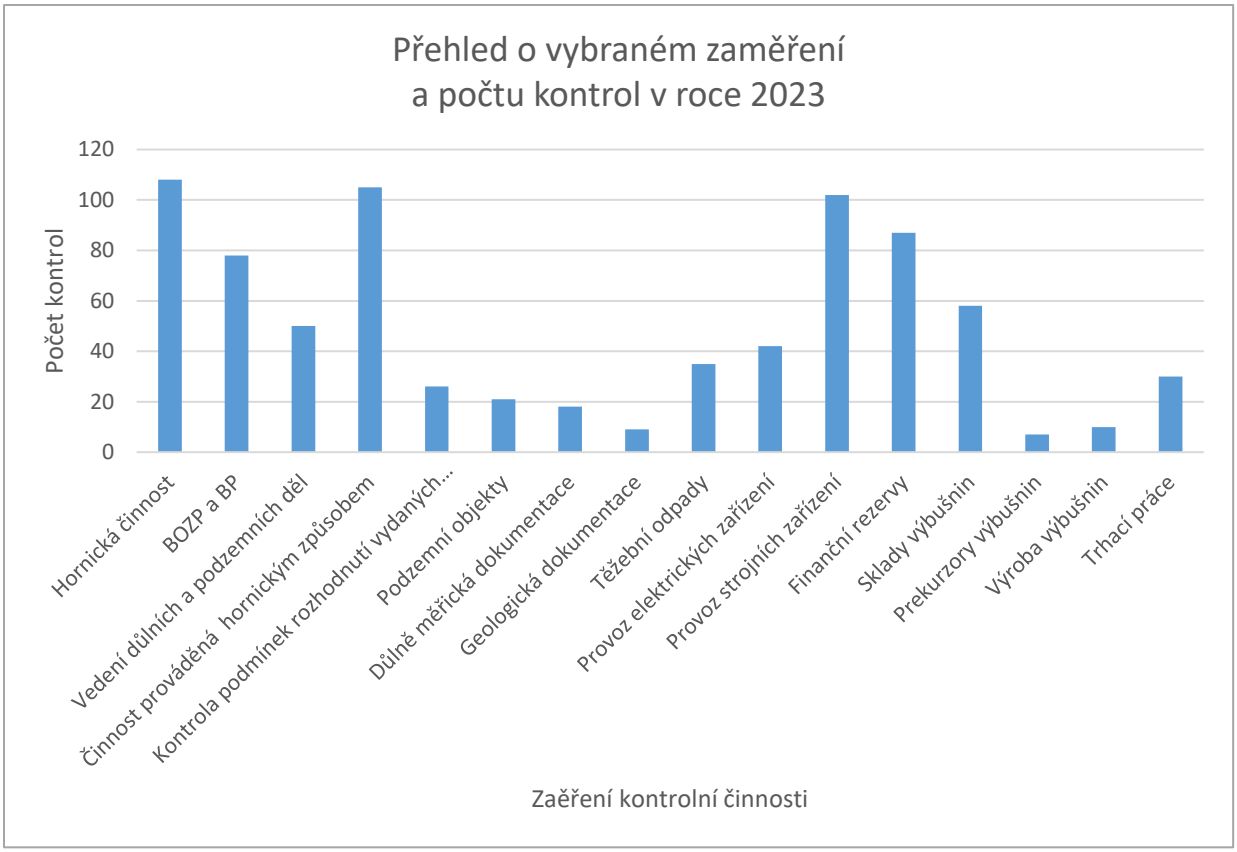

Obrázek 5 Přehled o vybraném zaměření a počtu kontrol v roce 2023.

Pro celkový přehled lze doplnit, že 131 kontrol bylo zaměřeno na ostatní činnosti. ČBÚ provedl celkem 25 kontrol z toho 4 zvláštní (generální) kontroly dozorovaných organizací a 2 kontroly OBÚ zaměřené na vedení technické agendy. OBÚ provedly celkem 916 kontrol z toho 20 komplexních kontrol dozorovaných organizací. Celkem SBS v roce 2023 provedla 941 kontrol.

Při kontrolní činnosti orgány SBS spolupracovaly s příslušnými odborovými organizacemi, PČR, ČOI, ČIŽP, SÚJB, orgány ochrany veřejného zdraví, hasičským záchranným sborem a s dalšími orgány státního dozoru.

Sankce

V průběhu roku 2023 orgány SBS při výkonu dozoru pravomocně udělily pokuty v celkové výši 1 560 120,- Kč. Přehled sankcí a zastavených pracovišť je uveden v tabulce č. 14.

OBÚ se sídlem/ČBÚ	*POKUTY PŘÍKAZY NA MÍSTĚ (Kč)*	*POKUTY V ŘÍZENÍ O PŘESTUPKU (Kč)*	*ZASTAVENÁ PRACOVIŠTĚ*
Brno	*1 500*	*56 000*	*0*
Praha	*12 000*	*22 500*	*0*
Liberec[5]	*2 000*	*0*	*0*
Most	*43 000*	*25 000*	*3*
Ostrava	*0*	*736 000*	*3*
Plzeň	*10 800*	*102 000*	*1*
Sokolov	*11 600*	*169 000*	*0*
H. Králové	*0*	*261 000*	*0*
ČBÚ	*0*	*107 218*	*0*
CELKEM	***80 900***	***1 478 718***	***7***

Tabulka 14 Přehled sankcí a zastavených pracovišť.

[5] Činnost OBÚ pro území krajů Libereckého a Vysočina skončila dne 30. června 2023 na základě zákona č. 179/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb. Obvod působnosti převzal OBÚ pro území krajů Královehradeckého, Pardubického, Libereckého a Vysočina.

7. STAV BOZP A BP V DOZOROVANÝCH ORGANIZACÍCH

ČBÚ eviduje údaje o provozních nehodách[6] a pracovních úrazech[7], ke kterým došlo při činnostech podléhajících dozoru orgánů SBS. Z evidovaných údajů ČBÚ sestavuje roční statistiky, které zveřejňuje na internetových stránkách SBS (Zprávy o činnosti (cbusbs.cz)).

Vývoj BOZP a BP v dozorovaných organizacích je uveden v příloze nazvané „Informace o stavu bezpečnosti v hornictví a při nakládání s výbušninami za rok 2023“.

[6] Provozní nehoda (havárie) – organizací bezodkladně ohlášená závažná událost, nebezpečný stav, provozní nehoda (havárie), závažný pracovní úraz, událost, kterou byly ohroženy životy nebo zdraví osob.
[7] Pracovním úrazem je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi.